

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ 20__ р.
«_____» _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Державні та муніципальні фінанси»

на тему: **«Роль місцевих податків і зборів у формуванні дохідної частини
місцевих бюджетів»**

Виконавець :
студентка ЦЗФН
Чернявська Ірина В'ячеславівна

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н.,ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Кир'язова Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ	
СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ	6
1.1 Історичні аспекти формування місцевих податків і зборів в Україні	6
1.2 Економічні сутність місцевих податків і зборів та їх характеристика ..	12
1.3 Проблеми формування дохідної бази місцевих податків і зборів.....	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	38
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СПРАВЛЯННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	39
2.1 Моніторинг надходжень місцевих податків і зборів до місцевих бюджетів України.....	39
2.2 Динаміка надходжень місцевих податків і зборів до міста Одеси.....	50
2.3 Оцінювання впливу чинників до дохідної частини місцевих бюджетів.....	58
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	66
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	
МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	67
3.1 Зарубіжний досвід місцевого оподаткування та можливість його застосування в Україні.....	67
3.2 Напрями удосконалення справляння місцевих податків і зборів в Україні.....	76
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	83
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах важливого значення набуває питання використання місцевих бюджетів як найдієвішого інструменту управління економікою та основи фінансового забезпечення повноважень місцевих органів влади у процесі виконання конституційних зобов'язань. Побудова ефективної моделі розвитку економіки ринкового типу потребує підвищення ролі місцевих податків і зборів. Збільшення доходів місцевих бюджетів за рахунок розширення податкового поля є головним напрямом зміцнення фінансової автономії територій.

Місцеві бюджети в останні роки відчують нестачу фінансових ресурсів для виконання своїх функцій та обов'язків. Звідси виникає потреба більш глибокого дослідження питання нарощування місцевих податків і зборів, удосконалення системи їх справляння потребує вивчення та опрацювання. Найважливішим напрямом дослідження повинні бути шляхи розв'язання фінансових проблем місцевих органів влади через надання цим органам стабільно закріплених дохідних джерел, реформування всієї системи фінансового забезпечення та розширення сфери місцевого оподаткування.

Теоретичні підходи до побудови механізму справляння місцевих податків і зборів, обґрунтування принципів оподаткування, визначення їх місця у системі доходів місцевих бюджетів досліджують, зокрема, такі вітчизняні вчені-економісти, як П.Д. Біленчук, О.Д. Василик, В.П. Вишневський, О.Д. Данілов, М.Я. Дем'яненко, Т.О. Єфименко, В.І. Кравченко, О.П. Кириленко, А.І. Крисоватий, П.А. Лайко, Ю.В. Лапшин, А.А. Лукьянченко, В.І. Мельник, В.П. Сенчак, А.М. Соколовська, О.О. Сунцова, В.М. Суторміна, Л.Л. Тарангул, Л.Д. Тулуш, Д.Г. Черник, Л.М. Шаблиста та ін. В їх працях наведені рекомендації щодо забезпечення ефективності місцевого оподаткування, які значною мірою знаходять своє практичне застосування при реалізації податкової політики держави.

Проте, недостатньо дослідженими залишаються питання регулювання місцевого оподаткування, яке, як правило, розглядається в аспекті податкової

системи держави в цілому. Аналіз та систематизація накопиченого вітчизняного і зарубіжного досвіду щодо формування та раціонального використання місцевих податків і зборів набувають особливого значення в умовах проведення реформи щодо самоуправління місцевими фінансами. Актуальними є методологічні та методичні розробки аналізу макроекономічних процесів з метою ефективного регулювання системи оподаткування, її реструктуризації на користь місцевих податків і зборів через моделювання та прогнозування податкових надходжень як основної складової доходів місцевих бюджетів.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка напрямів і практичних рекомендацій щодо вдосконалення місцевого оподаткування в умовах розширення фінансової автономії місцевого самоврядування.

Для досягнення поставленої мети в ході дослідження вирішувалась низка завдань, головними з яких є розкрити історичний розвиток місцевого самоврядування; розглянути проблеми формування доходної бази місцевих бюджетів; розглянути нормативно-правове забезпечення функціонування системи місцевого оподаткування; проаналізувати динаміку надходжень місцевих податків та зборів у системі доходів місцевих бюджетів України; проаналізувати динаміку надходжень місцевих податків та зборів у системі доходів бюджету м. Одеси; оцінити вплив чинників на надходження місцевих податків і зборів до місцевих бюджетів; розглянути зарубіжний досвід місцевого оподаткування; визначити напрями удосконалення місцевого оподаткування в Україні.

Об'єктом дослідження є процес формування доходів місцевих бюджетів України за рахунок місцевих податків і зборів.

Предметом дослідження є економічні відносини між платниками податків і фіскальними органами, що виникають в процесі формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків і зборів.

Інформаційною базою дослідження є Податковий Кодекс України, Бюджетний кодекс України, Конституція України, законодавчі та нормативно-правові акти з питань бюджету та оподаткування: звітні дані Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, Державної фіскальної

служби України, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, періодичні видання, спеціальна література в галузі фінансів, статистичні матеріали, а також інтернет-ресурси.

Методами дослідження є метод наукового пізнання, комплексний підхід до вивчення теоретичних аспектів формування місцевих податків і зборів, у роботі використовувались методи аналогії, статистичні прийоми, графічно-табличний, метод аналізу, синтезу, історичний, метод узагальнення. У процесі магістерського дослідження використані методи фундаментального аналізу (перший розділ), методи дослідження фактів, явищ і реалій існуючої практики (другий розділ), метод постановки цілей і рекомендації щодо їх досягнення (третій розділ).

Апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра, прийнято участь у науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи», 20-24 листопада 2017р. Тема доповіді «Бюджетна децентралізація: стан та перспективи».

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

На початку розділу автор здійснено дослідження зарубіжного досвіду місцевого оподаткування та висунені перспективи його застосування у вітчизняній практиці. Теорія і досвід окремих країн свідчать, що система місцевих податків і зборів повинна відзначатися гнучкістю використовуваних фіскальних інструментів. Це дасть змогу адаптувати місцеві способи мобілізації фінансових ресурсів до специфічних потреб територіальних громад з урахуванням особливостей державного адміністративно-територіального устрою при дотриманні загальних принципів національної бюджетно-податкової політики. Система місцевих податків і зборів повинна бути вмонтованим механізмом адаптації, що забезпечує можливості постійного пошуку кращих рішень шляхом ініціативних дій органів регіонального й місцевого самоврядування в межах установленого правового поля. Практика організації місцевого оподаткування в різних країнах різноманітна, проте дещо із цього досвіду, з урахуванням особливостей нашої економіки, Україна може запозичити.

Завершальною частиною виступає визначення напрямків удосконалення місцевого оподаткування в Україні.

У перспективі, місцеві податки і збори має бути змінено на більш прогресивні та корисні, шляхом запровадження нових актуальних податків та зборів, та відмови від неефективних, що не приносять достатніх надходжень до бюджету країни.

Місцеві податки і збори повинні стати надійним інструментом регулювання економічного розвитку територій і головним атрибутом місцевого самоврядування, як це відбувається в розвинених країнах.

Шляхи збільшення обсягу місцевих податків і зборів повинні йти не лише в напрямку простого збільшення платників податків та розширення бази оподаткування, а й у напрямку вибору таких податків і встановлення таких платників, які б забезпечували невеликі адміністративні витрати та ефективний податковий контроль при достатньому обсязі надходжень, що надасть можливість створити надійне джерело дохідної частини місцевих бюджетів.

ВИСНОВКИ

Процес зміщення ряду управлінських функцій від органів центральної влади до місцевої є необхідним і неминучим. Органи місцевого самоврядування, виходячи з аналізу ситуації, що склалася в регіоні, повинні приймати рішення, пов'язані з розвитком соціальної бази, системи охорони здоров'я, освіти, вдосконалення виробничої інфраструктури. Природно, це вимагає науково обґрунтованої бюджетної політики країни і корінного поліпшення системи місцевого оподаткування.

В зв'язку з цим нами були розглянуті соціально-економічна природа податків, їх функції і значення у формуванні доходів бюджету. Також вивчено суть і значення місцевих податків і зборів, їх види. На прикладі бюджету м. Одеси проаналізована роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевого бюджету.

Встановлено, що основним джерелом що забезпечує мобілізацію доходів місцевих бюджетів є податкові надходження, у структурі яких особливе місце посідають місцеві податки та збори. Було встановлено, що включення плати за землю до складу місцевих доходів та зборів та зміни у податковому законодавстві у кінці 2014 р. призвело до збільшення питомої ваги цієї групи податків у структурі доходів місцевого бюджету. Проведений аналіз тенденцій зміни обсягів надходжень місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів дозволив виявити ряд позитивних тенденцій щодо розширення фінансової автономії та незалежності місцевого самоврядування.

Узагальнений зарубіжний досвід стягнення місцевих податків і зборів і визначені шляхи його вдосконалення в Україні. Враховуючи вищевикладене, нами розроблені наступні рекомендації і пропозиції:

- розширити перелік місцевих податків і зборів, вказавши при цьому їх граничні розміри, а також повноваження органів місцевого самоврядування з їх введення;

- впровадити збір за видачу дозволів на будівництво. Цей платіж не має стати новим для юридичних та фізичних осіб, котрі приймають рішення про будівництво;
- значно розшири базу оподаткування транспортного податку, він став би стабільним власним джерелом фінансування для ремонтних робіт, утримання та будівництва автомобільних доріг;
- важливим інструментом раціонального використання та охорони природних ресурсів повинна стати система платежів за їх освоєння, де-градацію і забруднення в рамках місцевого оподаткування, яка дасть змогу місцевим органам влади визначати найбільш пріоритетні заходи щодо покращання екологічної ситуації на місцях;
- запропоновано поширити практику самооподаткування як форми платежів, що впроваджують органи місцевого самоврядування на основі місцевого референдуму, або загальних зборів мешканців територіальних громад. Слід розробити алгоритм цієї форми мобілізації фінансових ресурсів, а також визначити напрями використання платежів із самооподаткування на фінансування заходів із благоустрою та соціально-культурного розвитку населених пунктів;
- розширення переліку місцевих податків і зборів також може відбуватися за рахунок таких податків: на вивіз і утилізацію сміття, на благоустрій територій, на озеленення і освітлення, на освіту, на охорону здоров'я і інші.;
- з метою збільшення надходжень з податку на нерухоме майно доцільно вжити невідкладних заходів щодо формування єдиного реєстру об'єктів нерухомості, а також дозволити Державній фіскальній службі оподатковувати нерухоме майно за поданими е-деклараціями чиновників;
- встановити єдині стабільні на довгостроковій основі нормативи відрахувань від податку на прибуток до місцевих бюджетів, що дозволить сформувати фонд оновлення виробничих фондів даної території.

З метою удосконалення оподаткування єдиним податком ми пропонуємо здійснити наступні заходи:

1) поглибити диференцію суб'єктів підприємницької діяльності за складністю ведення бізнесу та, відповідно, за обсягами доходів на окремі категорії;

2) щорічно проводити індексацію грошової оцінки землі з метою оподаткування єдиним податком платників 4 групи;

3) встановлення розміру мінімальної заробітної плати, що реально відображає прожитковий мінімум громадян;

4) підвищити відповідальність суб'єктів малого підприємництва у разі порушення ними норм, які визначають порядок застосування спрощеної системи оподаткування;

5) змінити перелік податків і зборів (обов'язкових платежів), які входять до складу єдиного податку, зокрема, вилучити з його складу ресурсних платежів та плати за землю, а також включити до складу єдиного податку ринкового збору, що як місце-вий має бути відновлений.

На наш погляд розроблені рекомендації і пропозиції сприятимуть розвитку місцевого оподаткування в Україні, наповнять місцеві бюджети, нададуть більшої фінансової автономії органам місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейченко О. Нові підходи до формування дохідної бази місцевих бюджетів / О. Андрейченко // Економіст - 2014. - № 11. - С. 38-40.
2. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. Податкова система зарубіжних країн. Навчальний посібник - К.: Комп'ютер прес. 2012 - С. 300.
3. Бартчук Ю.А. «Шляхи реформування системи місцевого оподаткування в Україні» / Ю.А. Бартчук // Актуальні проблеми державного управління в системі соціального та економічного розвитку українського суспільства. Збірник наукових праць. - 2013. - №1(4). - С. 82.
4. Белкіна Є. О. «Проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні». / Є. О. Белкіна// Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. - 2013. - № 5. - С. 205-206.
5. Білецька Г. М., Кармаліта М. В. Куц М. О. «Гармонізація податкового законодавства: українські реалії : монографія». - К.: Алерта, 2012. - С.122.
6. Бондаренко Д. П. «Місцеві податки та збори у контексті Податкового кодексу України: теоретико-порівняльний аспект» / Д. П. Бондаренко. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://elkni.ga.info>.
7. Бондорчук Т.Г. Зарубіжний досвід оподаткування та можливості його застосування в Україні //Збірник наукових праць Національного університету державної Фіскальної служби України. №1. С. 55-66, 2014.
8. Боронос В.Г. «Проблеми фінансового забезпечення розвитку місцевих бюджетів» / В.Г. Боронос, Н.В. Остріщенко// Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. О.Ф. Балацького/ За заг. ред. О.В. Прокопенко, 2013. - Т. 2. - С. 35-37.
9. Борох Н.М. «Шляхи вдосконалення механізму поповнення дохідної частини місцевих бюджетів України в кризовий період економіки» / Н. Борох// Бізнес-інформ. - 2013. - №6. - С. 55-56.

10. Буряченко А. Є., Палій М. П. Удосконалення фінансового механізму місцевих бюджетів / А. Є. Буряченко, М. П. Палій // Фінанси України. - 2014. - № 8. - С.13-18.
11. Бюджетна система : підруч. / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. - К. : Центр учбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. - С.71.
12. Бюджетний кодекс України. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
13. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2016 рік. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ibser.org.ua.
14. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень-червень 2015 року. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/ukr.pdf>.
15. Войтович Т.Б. «Основні проблеми формування доходів місцевих бюджетів в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
16. Волохова І.С. «Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні». - [Монографія] / І.С. Волохова. - Одеса: Атлант, 2014. - С.354.
17. Волохова М.П. «Сучасний стан та напрями вдосконалення справляння місцевих податків і зборів України» / М.П. Волохова // Економічні інновації. - Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. - Збірник наукових праць, вип.55, 2014. - С.352.
18. Гапанюк М. А. Місцеві фінанси: Навч.-метод. Посібник для самост. Вивч. Дисц. / М. А. Гапанюк, В. П.Яцюта , А. Є. Буряченко, А. А. Славкова. - К.: КНЕУ, 2009. - 184с. ІБК 966-574-361-9.
19. Гнип І. П. «Перспективи розвитку системи місцевих податків і зборів в Україні» / І. П. Гнип. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://libfor.com>
20. Грищук А.М. «Управління змінами у процесі реформування податкової системи України». / Грищук А.М., Дубинецька П.П. //Вісник

Національного університету «Львівська політехніка». - 2014. -№769. - С. 351.

21. Даценко Г.В., Шафієва С.Г. «Податкове регулювання економічних процесів в Україні». - [Електронний ресурс]. Режим доступу:

www.rusnauka.com/2014/htm.

22. Декрет Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» від 20.05.1993№ 56-93. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakonO.rada.gov.ua/laws/show/56-93>.

23. Деркач М.І. «Фіскальна децентралізація як фактор забезпечення сталого розвитку України». / М.І. Деркач // Фінанси України. - Вип. 2 - 2012. - С.56-63.

24. Європейська хартія місцевого самоврядування, ратифікована Законом України № 52/97-ВР від 15.07. 1997 року. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://realtymagazine.com.ua>.

25. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

26. Закон України «Про систему оподаткування» у редакції від 18 лютого 1997 р. за №77/97-ВР. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/77/97-вр>

27. Заякова М.С. «Проблеми формування надходжень до місцевих бюджетів / М.С. Заякова. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/2014.doc.htm>.

28. «Звіт департаменту економічного розвитку Одеської міської ради про результати діяльності за 2016 рік». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/58086>.

29. Ільяшенко В. А. «Бюджетне фінансування органів місцевого самоврядування України» / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Державне управління. - 2013. - № 4. - С. 117-118.

30. Казюк Я.М. «Сучасний стан і шляхи вдосконалення механізмів надходжень місцевих податків і зборів» / Я.М. Казюк// Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. - Х.: Вид-во Хар РІ НАДУ«Магістр», 2012. -

Вип. 3 (38) - С.48.

31. Каспрук А.Ю. «Доходи місцевих бюджетів: проблеми забезпечення та резерви збільшення» / А. Ю. Каспрук // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2012. - Вип. 9(2). - С. 66.

32. Катасонова О. М. «Актуальні проблеми формування доходної бази місцевих бюджетів» / О. М. Катасонова // Економічний простір. - 2011. -№ 12. - С. 114.

33. Квасницька, Р. С. «Місцеві бюджети в економічній системі держави» / Р. С. Квасницька, А.В. Ординська // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, №4/2013. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://intkonf.org/kandidatk-vasnitska-rs-ordinska-av>.

34. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. (зі змінами та доповненнями). - [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.rada.gov.ua.

35. Крайник О. «Сучасний стан та перспективи удосконалення системи оподаткування в Україні». / О. Крайник, Н. Процак // Збірник наукових праць / Ефективність державного управління. - 2013. - Вип. 36 - С.129.

36. Кучабський О., Гончаренко М. «Розвиток системи місцевого оподаткування в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.kbuapa.kharkov.ua. pdf.

37. Кушнірчук Ю. М. «Еволюційний шлях розвитку податкової системи України». / Ю. М. Кушнірчук// Львівський ДУВС. - 2012. - С. 249-253.

38. Макогон В. «Методологічні аспекти формування доходів місцевих бюджетів» / Макогон В. - 19.04.2013. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

39. Мартинюк І.В. «Критерії побудови податкової політики, спрямовані на стійкий еколого-економічний розвиток країни». / І.В. Мартинюк // Економічний простір: Збірник наукових праць. - №70. - Дніпропетровськ: ПДАБА, 2014. - С. 284 - 287.

40. Марчук Л. «Напрями вдосконалення здійснення видатків місцевих бюджетів» / Людмила Марчук. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://naub.oa.edu.ua/2013/napryamy-vdoskonalennya-zmistsevyh-byudzhetiv>.

41. Наджафов І. «Финансовая независимость местных органов власти Украины» / И. Наджафов // Зб. наук. пр.: Економ. простір. - 2012. - №67. - С. 179-187.

42. Ніколаєва О. М. «Місцеві фінанси: навч. Посібник» / О. М. Ніколаєва, А. С. Маглаперідзе - К.: «Центр учбової літератури», 2013. - С. 245-246.

43. Ніколаєва О.М «Місцеві податки і збори в світлі прийняття Податкового кодексу України». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

44. Національний інститут стратегічних досліджень про Президентів України. <http://www.niss.gov.ua>.

45. Офіційний веб-портал Одеської міської влади. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.odessa.ua>.

46. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua>.

47. Офіційний сайт державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: ukrstat.gov.ua.

48. Офіційний сайт Державної казначейської служби України - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.

49. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minfin.com.ua>.

50. Павлюк К. В. «Формування доходів місцевих бюджетів» // Фінанси України. - 2012. - № 4. - С. 24- 37.

51. Павлюк К. В. «Оцінка стану міжбюджетних відносин в Україні» / К. В. Павлюк, О. Б. Федорчук // Наука й економіка. - 2013. - № 2(30). - С. 62-64.

52. Податковий кодекс України.- [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

53. «Пояснювальна записка до бюджету міста Одеси на 2014, 2015 рік» - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lit.govuadocs.com.ua/docs/index.html>.

54. Прядко В. В. «Проблеми формування дохідної частини місцевих бюджетів та шляхи їх розв'язання». // Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії. Збірник наукових праць № 1 (18), 2012 р. - С.6-12.

55. Реформування системи сплати податків та зборів з урахуванням міжнародного досвіду: зб. наук. праць за матер. наук.-практ. круглого столу, 5 жовтня 2012 року. - К.: Алерта, 2012. - С.161.

56. Рішення Одеської міської ради «Про виконання бюджету міста Одеси на відповідний рік». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.odessa.ua>.

57. Семенова К.О., Сидоренко О.О. «Проблеми та перспективи формування місцевих бюджетів в Україні». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/NMIW>.

58. Сенюк Г. «Світовий досвід формування доходів місцевих бюджетів» / Г. Сенюк // Акт. проблеми держ. управл., педагог та психол. - 2013. - №2(5). - С. 143-148.

59. Скиба Л. «Доходи місцевих бюджетів у забезпеченні повноважень органів місцевого самоврядування» / Л. Скиба // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. - 2014. - № 17. - С. 128-133.

60. Соловей М. М. «Перспективи вдосконалення системи місцевого оподаткування в Україні» / М. М. Соловей, Ю. В. Ходирєва. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.taxation.lg.ua>.

61. «Стан та перспективи бюджетного забезпечення територіальних громад у 2013-2014 роках». - Засідання фінансистів міст України Асоціації міст України. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/sites>.

62. Стефанчук Р. «Зарубіжний досвід формування та функціонування місцевих бюджетів» / Р. Стефанчук, О. Музика-Стефанчук // Проблеми правознавства та правоохорн. д-ті. - 2013. - №1. - С. 132-135.

63. Сукрушева Г.О. «Місцеві бюджети як основна ланка місцевих фінансів України» / Г.О. Сукрушева// Комунальне господарство міст. Серія «Економічні науки». - 2014. - №2. - С. 220.

64. Терлецький А.І. «Механізм вдосконалення формування доходів місцевих бюджетів». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
65. Тимченко Л.Д. «Особливості формування податкових систем у країнах Центральної та Східної Європи» / Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). - 2014. - №2 (41). - С. 230-236.
66. Ткаченко В.В. «Міжнародна практика оподаткування». / В. В. Ткаченко// Сталий розвиток економіки: всеукраїнський науково-виробничий журнал. - 2012. - № 6. - С. 296-297.
67. Тулай О. І. «Зарубіжний досвід функціонування місцевих бюджетів та можливість його імплементації у вітчизняну практику». / О.І.Тулай. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://repository.crimea.edu.pdf>.
68. Хілобок Ю. А. Шляхи зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів // Фінанси України. - 2013. № 7 -С.84-85.
69. Хімченко С.М. «Джерела збільшення доходів місцевих бюджетів» / С.М. Хімченко. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sevntu.com.ua>.
70. Хмеленко І.В. «Напрямки вдосконалення механізму поповнення Державного та місцевого бюджетів у сфері податкової політики України» / І.В. Хмеленко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2012. - № 16 (205). - С. 71.
71. Шаталов С.Д., «Податкова реформа, як важливий чинник економічного зростання» / С.Д. Шаталов // Фінанси. - 2011р. - С. 123.
72. Швець В.Я. «Нагальні проблеми місцевих бюджетів та шляхи їх подолання: погляд практика». // Регіональна економіка. - 2014. - № 3. - С.192
73. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році: Закон України від 24.12.2015 № 909-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/909-19>.
74. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] / ВРУ, від 08.07.2010 р. № 2456-VI у редакції від 04.12.2016 р. – Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/paran211#n211>

75. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / ВРУ, від 02.12.2010 р. № 2755-VI у редакції від 20.11.2016 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/paran183#n183>

76. Місцеві податки і збори / Т. Станкус, Ю. Крот. — Х. : Фактор, 2017. — 80 с. ISBN 978-966-180-714-2

77. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ibser.org.ua.

78. Слободянюк Н. О. Проблеми формування дохідної частини місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації / Н. О. Слободянюк, М. О. Коніна // Економіка і суспільство Випуск 2 / 2016. – С. 611-616

79. Розвиток бюджетної децентралізації в Україні: наукова доповідь / за ред. д-ра екон. наук І.О. Луїної ; НАН України, ДУ “Ін.-т екон. та прогнозів. НАН України”. – К., 2016. – 70 с. – с. 10–11

80. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2016 рік. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ibser.org.ua.

81. Думчиков М.О. Теоретичні засади історичного аспекту розвитку та формування системи місцевих податків та зборів [Електронний ресурс] / М.О. Думчиков // Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення стабільності та 95 безпеки суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 21-22 травня 2015 р. / За ред.: А.М. Куліша, М.М. Бурбики, О.М. Резніка. – Суми: СумДУ, 2015. – С. 109-111. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/41610>

82. Дорошенко О.О. Особливості формування дохідної частини бюджету України [Електронний ресурс] / О.О. Дорошенко // Ефективна економіка. – 2015. – № 10. – С. 112-123. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/66.pdf

83. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202015/KV_IV_2015_Monitoring_ukr.pdf

84. Звіти про виконання бюджету міста Одеси за 2013–2016 роки

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.odessa.ua.

85. Волохова І.С. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету
<http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-2-2017/13.pdf>

86. Налоги и сборы: что изменится в 2017 году [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://biz.liga.net/ekonomika/all/novosti/3575272-nalogi-i-sbory-cto-izmenitsya-v-2017-godu.htm>